

Y G T S S-R

Yale Global Tic Severity Scale - Revidert

Norsk oversettelse ved Heike Eichele (2021), Regionalt fagmiljø for autisme, ADHD, Tourettes syndrom og narkolepsi Helse Vest, etter tillatelse fra J. Leckman og J. McGuire. Oversettelsesprosessen innebar oversettelse fra engelsk til norsk, tilbakeoversettelse til engelsk og kontroll av oversettelsesprosedyre gjennom en lisensert oversetter.

Original versjon oktober 1992 © J. Leckman

Revidert versjon september 2017 © J. Leckman

Utredere som er interessert i å bruke denne vurderingsskalaen, anbefales å kontakte dr. Joseph McGuire (jfm McGuire@jhmi.edu), dr. Lawrence Scahill (lawrence.scahill@emory.edu) og dr. James Leckman (james.leckman@yale.edu).

Revidert versjon september 2017

NAVN:	DATO: / /
BEHANDLER:	

SJEKKLISTE FOR SYMPTOMER PÅ MOTORISKE TICS

Kryss av for motoriske tics som har forekommet i løpet av den **siste uken**. Når det forekommer flere tics innenfor samme kategori (f.eks. andre enkle motoriske tics), telles de som **separate tics** i dimensjonen "Antall".

- **Enkle motoriske tics (raske, sprettende, "meningsløse"):**

- Blinking
 - Øyebevegelser
 - Nesebevegelser
 - Munnbevegelser
 - Ansiktsgrimaser
 - Hoderykninger/-bevegelser
 - Skuldertrekninger
 - Armbevegelser
 - Håndbevegelser
 - Spenning av magemuskler
 - Ben-, fot- eller tåbevegelser
 - Andre enkle motoriske tics (noter og beskriv):
-
-

- **Komplekse motoriske tics (mer langvarige, "målrettet"):**

- Øyebevegelser
 - Munnbevegelser
 - Ansiktsbevegelser eller ansiktsuttrykk
 - Hodegester eller -bevegelser
 - Skulderbevegelser
 - Armbevegelser
 - Håndbevegelser
 - Skrivetics
 - Dystone stillinger
 - Bøying eller snurring
 - Rotering
 - Ben-, fot- eller tåbevegelser
 - Blokkering
 - Tic-relatert tvangsmessig atferd (berøring, slå på ting med fingrene, stryke ut skrukker på klærne, utjevning)
 - Kopropraksi
 - Selvskadende atferd
 - Utbrudd av tics (fremstillinger), varighet__ sekunder
 - Uhemmet atferd (beskriv): *
-
- Annet (noter og beskriv):
-
-

SJEKKLISTE FOR SYMPTOMER PÅ VOKALE TICS

Kryss av for motoriske tics som har forekommet i løpet av den siste uken. Når det forekommer flere tics innenfor samme kategori (f.eks. andre enkle vokale tics), telles de som separate tics i dimensjonen "Antall".

- **Enkle vokale symptomer** (raske, "meningsløse" lyder):

- Hosting
- Harking
- Snufsing
- Snøfting
- Grynting
- Gulping
- Plystring
- Nynning
- Munnlyder (f.eks. klikking, gurgling, smatting, kysselyder)
- Raping
- Hicking
- Atypiske pustetics (f.eks. kraftig utpusting, hvesing, gispning, pesing)
- Kvitrellyder eller andre fuglelyder (f.eks. skriking): _____
- Bjeffing eller andre hundelyder (f.eks. knurring): _____
- Andre dyrelyder (f.eks. hvining)
- Andre enkle vokale tics (noter og beskriv):

- **Komplekse vokale symptomer** (Språk: ord, uttrykk, utsagn):

- Stavelser (f.eks. "ahhh", "uuh", "hmmm"):

- Ord (f.eks. "hva", "pang", "ok"):

- Setninger (f.eks. "å nei", "sånn, ja", "jeg vet"):

- Koproli (f.eks. obskøne ord):

- Ekkolali (f.eks. gjentakelse av andres ord eller uttrykk)
- Palilali (f.eks. gjenta seg selv)
- Blokkering (f.eks. stanset tale, blokkert tale, stamming)
- Atypisk tale (f.eks. langsom/rask talehastighet, nasal tale, skjelvende stemme, høyt eller lavt stemmeleie/toner/volum):

- Uhemmet tale (f.eks. plumper ut med ord, snakker eksessivt):

- Andre komplekse vokale tics (noter og beskriv):

ANTALL	Motorisk	Vokal	
INGEN. Ingen tics til stede.	0	0	0
MINIMAL. Ett tic til stede.	0	0	1
MILD. Flere avgrensede tics (2-5).	0	0	2
MODERAT. Flere avgrensede tics (>5).	0	0	3
MARKERT. Flere avgrensede tics pluss minst ett arrangert mønster av flere samtidige eller sekvensielle tics, hvor det er vanskelig å skille ut avgrensede tics.	0	0	4
ALVORLIG. Flere avgrensede tics pluss flere (>2) orkestrerte mønstre av flere samtidige eller sekvensielle tics, hvor det er vanskelig å skille mellom de enkelte ticsene.	0	0	5

FREKVENNS	Motorisk	Vokal	
INGEN. Ingen tics til stede.	0	0	0
MINIMAL. Spesifikke tics forekommer vanligvis daglig, men det er lange tic-frie intervaller i løpet av dagen. Serier/episoder av tics kan forekomme noen ganger, men pågår da ikke i mer enn noen minutter om gangen.	0	0	1
MILD. Spesifikke tics er til stede på daglig basis. Tic-frie intervaller som varer så lenge som 3 timer er ikke uvanlige. Serier/episoder av tics forekommer regelmessig, men vanligvis begrenset til en spesiell situasjon.	0	0	2
MODERAT. Spesifikke tics er til stede så å si hver våkne time hver dag. Serier/episoder av tics er vanlige og kan ikke begrenses til en enkel situasjon	0	0	3
MARKERT. Spesifikke tics er til stede hver våkne time. Utbrudd av tics er vanlige og kan forekomme i flere situasjoner.	0	0	4
ALVORLIG. Spesifikke tics er til stede så å si hele tiden. Tic-frie intervaller er vanskelige å identifisere og varer ikke lenger enn 5 til 10 minutter på det meste. Serier/episoder av tics er veldig vanlige og forekommer i flere situasjoner.	0	0	5

INTENSITET	Motorisk	Vokal	
INGEN. Ingen tics til stede.	0	0	0
MINIMAL. Tics er ikke synlige eller hørbare (basert bare på pasientens egen opplevelse), eller tics er mindre kraftige enn sammenlignbare frivillige handlinger og blir vanligvis ikke lagt merke til på grunn av intensiteten sin.	0	0	1
MILD. Tics er ikke kraftigere enn sammenlignbare frivillige handlinger eller ytringer, og blir vanligvis ikke lagt merke til på grunn av intensiteten sin.	0	0	2
MODERAT. Tics er kraftigere enn sammenlignbare frivillige handlinger, men er ikke utenfor spekteret av normale uttrykk for sammenlignbare frivillige handlinger eller ytringer. De kan skape oppmerksomhet om personen fordi de har en kraftig karakter.	0	0	3
MARKERT. Tics er kraftigere enn sammenlignbare frivillige handlinger eller ytringer og har vanligvis en "overdreven" karakter. Slike tics kan ofte tiltrekke oppmerksomhet til individet på grunn av sin kraftige og overdrevne karakter.	0	0	4
ALVORLIG. Tics er ekstremt kraftige og overdrevne i uttrykket. Disse ticsene tiltrekker oppmerksomhet til individet og kan føre til risiko for fysisk skade (utilsiktet, provosert eller selvforskyldt) på grunn av sin kraftige fremtoning.	0	0	5

KOMPLEKSITET

	Motorisk	Vokal	
INGEN. Ingen tics til stede.	o	o	0
MINIMAL. Hvis de forekommer, er alle tics "enkle" (plutselige, korte, uten hensikt) i karakter.	o	o	1
MILD. Noen tics er ikke tydelig "enkle" i karakter.	o	o	2
MODERAT. Noen tics er tydelig "komplekse" (målrettet i fremtoning) og etterligner kort "automatisert" oppførsel, for eksempel som å stryke seg over håret/stryke ut skrukker på klærne, si stavelser eller korte meningsfulle ytringer som «aha» eller «hei» som kan kamufleres.	o	o	3
MARKERT. Noen tics er mer "komplekse" (mer målrettet og vedvarende i fremtoning) og kan forekomme i arrangerte serier/episoder som kan være vanskelige å kamuflere, men kan rasjonaliseres eller «forklares» som normal atferd eller tale (slå på ting med fingrene, å si «ja da» eller «vennen min», å banne, korte ekkolalier).	o	o	4
ALVORLIG. Noen tics involverer lengre serier/episoder med arrangert atferd eller tale som vil være umulig å kamuflere eller rasjonalisere som normal atferd eller tale på grunn av sin varighet og/eller uvanlige, upassende, bisarre eller obskøne karakter (langvarig forvrengning av ansiktet, berøring av genitalier, ekkolali, unormale ytringer, serier av kopropraksi, selvskadende atferd, koprolali).	o	o	5

INTERFERENS

	Motorisk	Vokal	
INGEN. Ingen tics til stede.	o	o	0
MINIMAL. Når tics forekommer, forstyrrer de ikke atferds- eller taleflyten.	o	o	1
MILD. Når tics forekommer, forstyrrer de noen ganger atferds- eller taleflyten.	o	o	2
MODERAT. Når tics forekommer, forstyrrer de hyppig atferds- eller taleflyten, men de avbryter ikke planlagt atferd eller kommunikasjon.	o	o	3
MARKERT. Når tics forekommer, forstyrrer de hyppig atferds- eller taleflyten, og de avbryter noen ganger planlagte handlinger eller kommunikasjon.	o	o	4
ALVORLIG. Når tics forekommer, avbryter de ofte planlagte handlinger eller kommunikasjon.	o	o	5

SKALA FOR FUNKSJONSNEDESETTELSE

INGEN.	o	0
MINIMAL. Tics assosiert med subtile vansker med selvtillit, familieliv, sosial aksept, eller fungering i skole eller på jobb (sjelden opprørt eller bekymret for tics med tanke på fremtiden, periodisk en svak økning av stress i familien på grunn av tics, venner eller bekjente kan noen ganger merke eller kommentere tics på en sårende måte.)	o	10
MILD. Tics assosiert med mindre vansker med selvtillit, familieliv, sosial aksept eller fungering i skole eller jobb.	o	20
MODERAT. Tics assosiert med noen tydelige problemer med selvtillit, familieliv, sosial aksept, eller fungering i skole eller på jobb (episoder med nedstemthet, periodisk uro og kaos i familien, hyppig erting fra jevnaldrende eller episodisk sosial unngåelse, periodisk påvirkning på prestasjoner i skole eller på jobb på grunn av tics).	o	30
MARKERT. Tics forbundet med store vansker med selvtillit, familieliv, sosial aksept eller fungering i skole eller på jobb.	o	40
ALVORLIG. Tics assosiert med ekstreme vansker med selvtillit, familieliv, sosial aksept eller fungering i skole eller på jobb (alvorlig depresjon med selvmordstanker, brudd i familien (separasjon/skilsmisse, boligplassering), forstyrrelse av sosialt liv på grunn av tics - alvorlig begrenset liv på grunn av sosial stigma og sosial tilbaketrekking, utestenging fra skole eller tap av jobb).	o	50

Yale Global Tic Severity Scale - Revidert (YGTSS-R)

Pasientens/deltakerens initialer: _____

Pasient-/deltaker-ID: _____

Informant(er): _____

Dato: ____/____/____

Besøk: _____

Initialene til behandler _____

	Antall	Frekvens	Intensitet	Kompleksitet	Interferens
Poengsum for motoriske tics					
Poengsum for vokale tics					
Total poengsum for tics	<i>Summen av alvorlighetskala for motoriske og vokale tics =</i>				
Poengsum for funksjonsnedsettelse					
Global alvorlighetsgrad	<i>Total poengsum for tics + Poengsum for funksjonsnedsettelse =</i>				